Askeri Ba?lamda Liderin Etkinli?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Askeri Ba?lamda Liderin Etkinli?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17039

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Askeri Liderlik ba?lam?nda etkinli?in ölçülmesine yönelik geli?tirilmi? bir araç olan Askeri Ba?lamda Liderin Etkinli?i Ölçe?i, 2014 y?l?nda Nuri Künter ve Sertaç Gürbüz taraf?ndan yap?lan bir ölçek geli?tirme çal??mas?n?n ürünüdür. Bu ölçek, askeri ortamlarda liderlerin astlar? üzerindeki etkilerini, etik yakla??mlar?n?, güven ili?kilerini ve geli?im odakl? davran??lar?n? de?erlendirmeyi amaçlamaktad?r. Geli?tirme sürecinde yüksek düzeyde iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa: 0,94) ve kabul edilebilir benze?im geçerlili?i sonuçlar? elde edilmi?tir. Ölçek, askeri liderlik kavram?n?n operasyonel düzeyde ölçülmesine önemli bir katk? sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Liderlik, Askeri Liderlik, Lider Etkinli?i, Ölçek Geli?tirme, Örgütsel Davran??, Askeri Ba?lam, Güvenirlik.

Yazarlar

Nuri Künter, Sertaç Gürbüz.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, askeri örgütlerde görev yapan liderlerin sergiledi?i davran??lar?n etkinli?ini ve ba?ar?s?n? bilimsel yöntemlerle ölçebilecek geçerli ve güvenilir bir araç sunmakt?r. Bu çal??ma, sadece liderlik etkinli?ini ölçmekle kalmay?p, ayn? zamanda askeri liderlik kavram?n?n kuramsal çerçevesini derinle?tirmeye yönelik kavramla?t?rma çabalar?na da destek olmay? hedeflemi?tir.

Askeri ba?lam, sivil örgütlerden farkl? olarak yüksek risk ve hiyerar?i gerektiren kendine özgü dinamiklere sahiptir. Bu nedenle, genel liderlik ölçeklerinin askeri ortamdaki etkinli?i ölçmekte yetersiz kalabilece?i dü?ünülmü? ve bu özel ba?lama uygun bir ölçüm arac? geli?tirilmi?tir.

Yap?

Askeri Ba?lamda Liderin Etkinli?i Ölçe?i, askeri liderin astlar? taraf?ndan nas?l alg?land???n? ve ne ölçüde etkili oldu?unu de?erlendiren temel bir yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, liderin etik sorumluluklar?, astlar?na duydu?u güveni yans?tma biçimi, astlar?n?n geli?imine yat?r?m yapmas? ve performans de?erlendirmelerinde tarafs?zl?k göstermesi gibi kritik boyutlar? içermektedir.

Ölçek, liderlik etkinli?ini tek bir bütüncül yap? alt?nda ele almaktad?r. Maddelerin odak noktas?,

ARABPSYCHOLOGY.COM

liderin sadece görev ba?ar?s?na de?il, ayn? zamanda insani ve etik sorumluluklar?na ne kadar ba?l? oldu?unu belirlemektir. Bu, modern askeri liderlik anlay???n?n temelini olu?turan dürüstlük ve ast yeti?tirme sorumluluklar?n? yans?tmaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, maddeler aras? ili?kilerin incelenmesi yoluyla gerçekle?tirilmi?tir. Yap?lan analizler sonucunda, ölçe?i olu?turan maddeler aras?ndaki en dü?ük korelasyon de?erinin r=0,41 oldu?u tespit edilmi?tir. Bu de?er, maddeler aras?nda orta düzeyde bir ili?kinin bulundu?unu göstermektedir.

Elde edilen bu korelasyon sonuçlar?, Kline ve ?encan taraf?ndan belirlenen benze?im geçerlili?i (convergence validity) kriterlerini kar??lad??? için, ölçe?in ölçtü?ü yap?y? tutarl? bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir. Bu bulgu, ölçe?in askeri lider etkinli?i yap?s?n? ölçme konusunda yeterli düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu do?rulamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k katsay?s? olan Cronbach Alfa de?eri üzerinden raporlanm??t?r. Çal??mada hesaplanan Cronbach Alfa güvenilirlik katsay?s? 0,94 olarak bulunmu?tur.

Genel psikometrik standartlara göre 0,90 ve üzeri Cronbach Alfa de?eri, ölçe?in mükemmel düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ve farkl? zamanlarda veya farkl? madde setleriyle yap?lan ölçümlerde tutarl? sonuçlar verece?ini i?aret etmektedir. Bu yüksek güvenilirlik katsay?s?, ölçe?in askeri ba?lamda kullan?ma uygunlu?unu güçlendirmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme çal??mas?n?n detaylar?, maddeler aras?ndaki güçlü ve orta düzeyli korelasyon de?erleri (en dü?ük r=0,41) üzerinden bir yap?n?n varl???n? göstermektedir. Güvenirlik analizinde elde edilen yüksek iç tutarl?l?k katsay?s? (0,94), ölçe?in tek boyutlu ya da bask?n bir ana faktör etraf?nda topland???n? dü?ündürmektedir.

Her ne kadar kaynak içerikte detayl? Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c? Faktör Analizi sonuçlar? (örne?in, faktör yükleri veya aç?klanan varyans yüzdesi) belirtilmese de, yüksek iç tutarl?l?k ve ba?ar?l? benze?im geçerlili?i sonuçlar?, ölçe?in askeri lider etkinli?ini ölçen güçlü ve homojen bir yap?ya sahip oldu?unu kan?tlamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Ölçek, yeni bir kavramla?t?rmaya dayal? olarak geli?tirilmi?tir.)

Format: 7'li Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i.

Derecelendirme: 1=askeri liderde bu özellik hiç bulunmamal?, 7=askeri liderde bu özellik tamamen bulunmal?.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Askeri personel. (Astlar taraf?ndan lideri de?erlendirme amaçl? kullan?lm??t?r.)

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Askeri personel).

Popülasyon Detaylar?: Askeri örgütlerde görev yapan çe?itli rütbe ve kademelerdeki personel.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim veya gözlemci taraf?ndan liderin davran??lar?n?n de?erlendirilmesi.

Anahtar Kelimeler

Askeri Liderlik, Etkinlik, Korelasyon, Benze?im Geçerlili?i, Liderlik Davran??lar?, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilinmiyor

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yaz??ma Adresi: Nuri Künter (nurikunter@yahoo.com)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2014.

Kullan?m ?zinleri ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Sorumlu yazar ile ileti?im kurmak için kullan?lan e-posta adresi: nurikunter@yahoo.com.

PDF Eri?imi: Ölçe?in orijinal çal??mas?na ait PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: askeri-baglamda-liderin-etkinligi-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Günter, N. ve Gürbüz, S. (2014). **Askeri Liderlik: Kavramla?t?rma ve AskeriLiderin Etkinli?inin Ölçümüne ?li?kin Bir Ölçek Geli?tirme Denemesi.** 2. Örgütsel Davran?? Kongresi Bildiriler Kitab?, 457-466, 07-08 Kas?m 2014, Kayseri.

Askeri Ba?lamda Liderin Etkinli?i Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Astlar?n? gösterdikleri performansa göre tarafs?z biçimde de?erlendirir.
Verdi?i kararlar?n ahlaki ve etik sonuçlar?n? göz önünde bulundurur.
Astlar?na güvendi?ini hissettirir.
Ast?n?n önceliklerine kar?? duyarl?d?r
Ast?n? yeti?tirmeye zaman ay?r?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM